

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

POSZTERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Tisztelt választó polgárok!

— január 6.

Az országgyűlés január 4 ikén törvényen kívüli állapotban feloszlatott. A képviselőválasztások tehát rövid idő múlva az egész országban megtörténnek.

A feloszlítás ténye az 1867. évi X. törvényezikk világos rendelkezésébe ütközik.

E törvénysértés folytán, mely alkotmányunk végső megsemmisítését jelenti, a választó polgárokra hárul a magyar alkotmány megmentésére irányuló az a nehéz, nagy küzdelem, melyet eddig, a most feloszlított országgyűlésen, a nemzetünk életére törő idegen hatalom s az annak szolgálatába szegődött Tisza kormány ellen a szövetkezett ellenzék olyan lelkes önzetlenséggel és nemes bátorsággal folytatott.

Választópolgárok! Magyarország százados szabadság-küzdelmének újabb korszaka kezdődik. **Es a végső küzdelem!** Ha most eltipornak, sohasem kelünk fel. Ha most győzelmet aratunk, sohasem fognak többé eltiporni!

Ne legyen tehát magyar, aki e szent harcából félrehúzódik!

Választó polgárok! Ujra kibontva leng Rákóczi és Kossuth dicsőséges lobogója. Alá csoportosul a függetlenségi és 48-as párt, számban, erőben, lelkesedésben megkétszereződve, a legnagyobb élő magyarok: **Kossuth Ferencz és Apponyi Albert gróf** kettős vezérlete alatt. Körülöttük az egész romlatlan magyarság, köztük ősnemes történelmi családaiuknak egész tábora, akik ilyen végső harc idején, mindig az örök szabadság igaz ügyének védelmére siettek.

Debreczen polgárai! Kell-e felhívunk titeket arra, hogy tartsatok ki a függetlenség zászlaja alatt?

Tespedő, romlott, s omoru időben a 48-as elveket nem hagyjátok cserben soha. Most pártolnátok el, amidőn közelgő történelmi nagy idők hajnalán, az országban körül hordott véres kard új dicső küzdelemre szólit?

Ez nem történhetik meg! Zászlónk alatt, vezéreink mellett ti ki fogtok tartani s bátran, lelkesen soha el nem tántorodva siettek részt venni a nagy küzdelemben.

Választó polgárok! Erről a nagy küzdelemtől fognak beszélni nektek **dr. Thaly Kálmán** és **dr. Bakonyi Samu** városunk nagynevű, nagy tehetségű eddigi és ezután megbízástokra mindenekben méltó, szeretett képviselőink, akik

e folyó január hó 8-ikán, vasárnap délelőtt 10 orakor, az „Arany Bika” szálló dísztermében

beszámoló és programbeszédet fognak tartani.

Jertek el oda mindannyian választó polgárok! Hallgassátok meg képviselőinktől, hogy a ti nevetekben, édes hazánk és nemzetünk jogainak és szabadságának védelmére miket cselekedtek és mi lesz a jövőben, — mint bizonyára nagy lelkesedéssel újra megválasztandó képviselőinknek, — működési irányuk.

Jertek el mindannyian! Fogadjátok őket igaz szeretettel! Nyilvánítsátok irántuk rendíthetetlen bizalmatokat és hálátokat, az egész ország érdekében kifejtett buzgó, kiváló munkásságukért! Es merítsetek szavaikból erőt és lelkesedést, a nemzetünk sorsát eldöntő, nagy választási küzdelemre, melybe a 48-as lobogónak fényes győzelmet kell kivívnia.

Hazafias üdvözléssel:

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága.

Vakulj magyar.

Irta: **dr. Bakonyi Samu.**

— január 6.

Tehát megtörtént. Hetek óta el lehetett rá készülni a nemzet, mégis akadt, igen, a legutolsó pillanatig is volt még j mbor hívó, aki nem tudta elhinni, hogy megtörténik. — Pedig 1526. óta annyiszor történt meg, ahány idegen királya volt az országnak. De mégis volt egy, aki csak kalapot viselt és nem koronát és még egy, aki csak két évig uralkodott.

Ez csak történelmi igazság és nem politikai bírálat. Amaz megilleti a királyokat is, ennek helyt állanak a kormányok. Azért hát ne busulj becsületes magyar nemzet, ha azt hiszed, hogy Budavárában széttéptek valamit, ami szent volt a te hitednek, majd összeférczeli azt megint a tanácsadó kormány felelőssége.

Mert felelős ám a kormány. — Amit maga tesz azért is, amit tanácsára a király cselekszik, azért is. Vond hát felelősségre. — Ha ő maga szólit fel rá teljes ünnepé-

lyességgel, sőt magának a királynak a szavával: „a nemzetre hárul a feladat, hogy kinyilvánítsa akaratát.”

Van-e hát még széles e hazában gonosz kételkedő, — aki azt merné hirdetni, hogy nem Magyarország az ó- és új világ legalkotmányosabb országa?! Ime a király már előre meghajlik a nemzetakaratát előtt s maga szólítja fel hagyományos törvénytisztelettel, hogy akaratát nyilvánítsa.

Mert tudnivaló, hogy ő felsége kormánya a világért nem nyult volna addig a választóknak feladott kérdés tárgyához, érinteni se merte a házszabályokat, míg a nemzetet meg nem kérdezte, hogy helyesli-e, akarja azoknak tervezett módosítását. Hiszen, hogy a nemzet erre a kérdésre teelhessen, nem 1905 január 4 én, hanem már 1904. nov. 17-én oszlatta fel a király az országgyűlést. Azaz, hogy nem illik így tévedni a kalendáriumban, de én nem tehetek róla, tiszteletben kell tartanom a királyi kijelentések logikáját, aszerint pedig józan magyar becsülettel, másképp az események rendje nem következhetett volna.

De hát higgyük el, ha muszáj, hogy nov. 18-án csak tréfált a király kormánya, mégis nagyon komoly dolog az, ebben a csikorgó hidegben, hogy most a nemzet fogja az akaratát nyilvánítani.

Nem bíráljuk a király cselekedetét, de ne kívánja a kormány, hogy elfelejtsük amire egy eszendővel előbb *becületbeli* kötelezettséget vállalt. Mi kikötöttük, hogy terjeszse ki a választói jogot, mert mindig tudtuk, hogy ha a kiváltságosok helyét ugyanannyi kiváltságos tartja elfoglalva, csak a kiváltságosok helyét ugyanannyi kiváltságos tartja elfoglalva, csak a kiváltságosok s ami még sokkal rosszabb a lekötöttek és parancsolójuk s nem az egész nemzet akaratára nyilatkozik meg a választásokon. Ezért kötöttük ki, hogy az új országgyűlésre szóló választásoknak az új választási törvény alapján kell megtörténniök.

A kormány megszegte ezt az

KORTTESTOLLAKAT
gyönyörű élénk színre fest

HRABÉCZY ANTAL
gőzerőre berendezett ruhafestő intézete
Debreczen, Széchenyi-utca 42. s z
Telefon 323.

igéretét. Ne hivatkozzék hát a nemzet akaratára. A nokságának álarcaul ne öltse föl a király tekintélyét, mert ha az igazság ereje azt az álarcot letépi, ki lesz az oka, ha megsynyi a tekintély? Azt fogadta a miniszterelnök, hogyha parancsoló szükség nem kényszeríti az országgyűlés időelőtti feloszlására, előbb életbe lépteti az új választási törvényt.

Nem volt parancsoló szükség, mert ime a király mondja, hogy 1904. tavasz óta zavartalan békében dolgozott a parlament. Terepmeni kellett hát olyan helyzetet, amelyre rá lehessen fogni, hogy beállott az időelőtti feloszlás „parancsoló szüksége”.

Hogy maga a feloszlás is törvénytelen, mindegy. Hogy a legszenvédélyesebb pártvezetők porába rántja le a legszentebbet is, mindegy: csak meglegyen a kibuvó az adott szó kötelező ereje alól, csak olyan törvényt kelljen alkotni, amelynek alapján a megszaportott választók valamiképen még a nemzet igazi óhaját találják érvényre juttatni.

Az a kormány, amelyik így bánik el saját adott szavával, nem adhatja büntetlenül a király szájába a nemzet akaratára való hivatkozást.

Az a kormány, mikor a nyílt alkotmányosságát a saját felelősségével fedezi, tisztában van vele, hogy az ő pénzével, az ő fegyvereivel megvásárolt és kierőszakolt ugynevezett „nemzeti akarat” felelősségre nem vonja soha.

Ki fog hát neked felelni, nem-

zetem, jogaid letiprásáért, alkotmányod bátyáinak lerombolásáért? Jogaid ime értéktelen formák, oltalmat nem találsz többé a törvények szentségében. Van-e még erő lelkedben, amit még nem sorvasztott el a hazugság? Ha van, tépd le valahára azt a vastag hályogot szemredről: lásd meg és itéld meg sorsod te magad, a magad szemével. *Tekints a múltba: és meglátod a jövődet!*

A magyarság fejlődése az utolsó kétszáz év alatt.

II.

Az abszolút kormány 1850-ben elrendeli Magyarország lakosságának összeszámlálását, hogy a magyarság számbeli győngességével kimutassa a magyarok törekvéseinek jogosultságát, de az eredmény nem ütött ki a célra kedvezően.

Az ország 11 312 000-nyi lakosságából kerek számban 5 millió, vagyis 44,2 százalék vallotta magát magyarnak és csak 6 322 000, vagyis 55,8 százalék más nyelvűnek.

Ime, 1787-től 1850-ig, vagyis 63 év alatt a magyarság számaránya 29 százalékról 44,2 százalékra emelkedett az országban. Pedig az osztrák kormány mindent elkövetett, hogy nemzeti fejlődésünket megakadályozza.

A későbbi időben, míg az osztrák uralom tart, a magyarság számaránya csak lassan növekszik, 1850–1870-ig csak 2 százalékkal a növekedés. De az alkotmány helyreállításával ismét diadalmasan erősödik a magyar s 1900-ban Magyarország 16 722 000 lakosságából 8 589 000, tehát 51,4 százalék a magyar és 8 133 000, tehát csak 48,6 százalék a nem magyar.

A magyarság 1787–1900-ig 113 év alatt 6 millió 260 000 lélekkel, vagyis 270 százalékkal szaporodott, — míg a nemzetiségek ugyanez idő alatt csak 2 453 000 lélekkel, vagyis 40 százalékkal szaporodtak.

Ily óriási különbség, mondja Ajtay, egy és ugyanazon ország különböző fajta népeinek természetes szaporodása között nem létezhetik és így a különböző csakis nagyméretű beolvadás, elmagyarosodás következtében állhatott be.

És számos adat bizonyítja e tétel igazságát.

Némely író, Acsádi, Körösi, Baksics, a magyarságnak egyes lokális hanyatlásából s főként abból a körülményből, hogy az 1787-iki népszámlálás eredményét figyelmen kívül hagyják, azt következteti, hogy a magyaroknak nagyon csekély a beolvadó ereje. De a számadatok, mint látjuk, mást mutatnak. Igaz az is, hogy helyenkint a magyarság területet veszít, de számban és számarányban folyton gyarapszik.

E területvesztéses onnan származik, hogy a lakosság a népesebb községekbe, városokba húzódik. Ez általános jelenség nemcsak nálunk, hanem mindenütt a külföldön is.

Megtörténhetik hát, hogy a nemzetiségek területeiben néhol nyernek valamit. De a városok azok a nagy kohók, melyekben a nemzetiségek magyarrá olvadnak s ebben a tekintetben a statisztikai adatok bámulatos eredményeket tüntetnek föl.

Igy tehát a magyarság a legteljesebb mértékben gyakorolja beolvadó erejét.

Eppen így kedvező eredményre jutunk, ha a magyar nyelv terjedését vizsgáljuk az országban:

	Magyarul tudott lélek	%	Magyarul nem tudott lélek	%
1880-ban	7 223 000	52,6	6 537 000	47,4
1890-ban	8 455 000	55,74	6 703 000	44,26
1900-ban	9 955 000	59,6	6 757 000	40,4

Ez összeállításból látjuk, hogy 20 év alatt a magyarul tudók száma 2 732 000-rel, tehát 38 százalékkal, a magyarul nem tudóké csak 240 000-rel, vagyis csak 3,8 százalékkal gyarapodott és hogy ez a gyarapodás hanyatlóban van, amennyiben 1890-től 1900-ig az emelkedés csak 0,9 százalékos.

És mindezt a szép eredményt elértük, bár a magyar nyelv terjedésének ezer akadálya van. — Hadseregünk, diplomáciánk, részben kereskedelmünk nyelve is német; nemzetiségeink értelmisége inkább a néme-

Quartette.

Irta: Elza.

Néma csendben vonultak be a szobába egyszerre mind a négyen: a prim hegedű, a secund, a brácsa és cello. Szini előadást rendeztek. Menedzsorának egy négy személyre írott klasszikus novelláját adták elő. A prim hegedű szerelmes csengése leányan duplázott rá a secund. Ők ketten mindig kiűnősen érik egymást, egymásba olvad a legédesebb, legszebb harmoniával szerelmes beszélgetésük.

A prim ábrándozik, a secund udvarol neki. A secund le nem veszi szemét a primről, hűséges odaadással kíséri minden gondolatát, elhesi minden szeszélyét, teljesíti minden kívánságát. Gyors elmozdítól lassu adagióig követi minden utját, gondolkodás nélkül ugrik be bicsapongó fortissimo, meg-szentimentális piano hangulataiba. A hol a prim van, csak oda megy a secund... csak vele beszél, csak rá figyel, mással nem törődik... szegény secund, oly örülten szerelmes... se lát se hall egy a bájos az elragadó primet, örül, ha jó kedve van és vele sir, vele zokog, ha az bánatos.

A prim, mint minden hölgy, akit rajongással szeret valaki, szeszélyes a végletegig, minuntalan újabb és újabb bizonyítékokat követel. „Most esküdj, most sirj, most neved, most légy kicsapongó, most zokogj kétségbeesetten, most remélj, most csüggedj én miattam, mert kizozni akarlak, mert látni akarom, hogy milyen feltétlenül szeretsz!” És a szerelmes secund járja a bolondját; megrendelésre esküszik, sir, nevet, remél, csügged, örül és kétségbeesik!

Ez a poézis! Ez a szerelem! A prim

pedig oly genialisan ugratja olyan művészi-leg kaczerkodik vele. Szegény secund! A halatlan publikum számba sem veszi az odaadó rajongását. Csak a prim szavát lesik elragadtatással; dicsérik szeszélyét ötleteit, azt mondják, hogy van benne élet, érzés, temperamentum. Minél változatosabb, minél merészebb, minél szeszélyesebb, annál jobban hódít... és a szegény szerelmes secund csak fut, fut utána, mint az árnyék a napsugár után. Kiegészíti, védi, fedezi... mégis ő róla ki vesz tudomást? Ő érte ki rajong? A publikum között aligha akad egy hozzá hasonló, szürke, szerény, igénytelen lélek, aki egészen odaadja szabadságát, minden gondolatát egyéniségét annak, akit szeret.

Mert a publikum is manapság inkább flörtölni szeret. Divatját multa a szerelem... ilyen művészi stikliket már csak a művészet produkál, az a művészet, amely a saját színes phantasiájából teremt... és nem a szürke, szomorú életből reprodukál.

Hogy mi szerepe van a másik kettőnek két szerelmes szív regényében? Édes Istenem, igazán semmi, semmi más, csak a sablon! — A cello, a gardedam: a mama, aki szerető gondolat kiéri a prim lépéseit.

Vigyázz rá, veled van folyton, örök-dik felette és jószágosan szemel huny, amikor ketten versenyt boldogítják egymást: egyik szeszélyével a másik szerelmével. A brácsa a secundnak jó barátja, ő az elefánt, aki igyekszik foglalkozni, lekötöni a mamát. Apró intésekkel informálja egyről-másról a secundot. Ők ketten össze-össze-bugnak s aztán siet kiki a maga párjához, secund a primhez, brácsa a cellohoz. Aztán általános lesz a beszélgetés. A prim megszólítja a

brácsát, méltóságteljes, komoly hangjával elvegyült a társalgásba a cello is. Oly ötletesen, anyi bájjal, filoman társalognak. Ahogy bohém kedélyű, született arisztokraták beszélgetnek. Oly illetudók, oly kifogástalan modoruk... és amiért egyszerre négyen is beszélgetnek... egy véleményel, egy elvet vallanak... Megtörténik, hogy nincsenek egy nézetben mind a négyen, olyankor oly szívfeleszólóan vitatkoznak. Kérdez az egyik, reá nyomban felel a másik, aztán bugva helyesel, vagy pöröl a harmadik, a negyedik.

Thémájuk ma oly csodaszép! A prim hegedű fiatalos hévvel, rajongással, fülbe-maszó szoloban mondja el ábrándjait, vágyait. Művészeleke művészelekekről álmodik... aki kezével búbajos melódiákat csaljon ki belőle, aki neki, aki érte csodaszép dolgokat teremtsen... álmokkal, érzésekkel, szenvedélylyel telt melódiát... a színész... ellesem a szerző legelterjedtebb gondolatát és világgá zokogom, világgá nevetem az ő bánatát, az ő örömet. Csak én érthetem meg igazán őt, csak én regélhetem el tinek-tek és az embereknek, ami szép, ami jó egy művész lelkében volt. Szeretem, imádom a művészt... mi ketten értjük egymást... én érte rajongok, ő értem... el-hagyja hűtleül, csalfan mindenki, elvesztheti h ré, sárba raphatják dicsőségét... én, az ő hegedűje, megmaradok neki, tajtam elsirathatja művészmánának keserűségét... én megértem és vele zokogok... mert én az ő lelke, az ő bálvány vagyok.

Réa csendes fájdalommal felelt a secund: „Zenéd instrumentumok édes király-nője, nekem szeszélyes, zsarnok urdom... én meg csak téged imádlak. Ellesem, amit

tet, mint a magyart használja közvetítő nyelvük annál is inkább, mert hivatalaink a németet az érintkezésben elfogadják; törvényünk van a magyar nyelv kötelező tanításáról a nép és középiskolákban s e t a törvényt éppen nem, vagy csak hiányosan hajtottuk végre.

Politikai hírek.

Már megint a pénz. Mégis csak ez érdekli legjobban a választásokra készülő kormányparti képviselőket. Nos és ebben a dologban nincsenek kibékülve a kormánnyal. Vojnichék állítólag nagyon vékonyan csurgatják a csengő miccsodát, aminek majdan el kell bájolnia a választók fület és megvesztegetni nyelvét, hogy melyet kormányparti jelöltet latnak, ne is tudjanak mást mondani, mint igent. A választást intéző urak Vojnich és Dániel egyre azt hangoztatják, hogy spórolni kell, mert ijesztő módon apad a kassza. Ennek okát két körülményben adják. Az egyikről már irtunk, t. i. hogy az ujságreklamok óriási pénzbe kerültek. A másik pedig az, hogy a miniszterek választására rengeteg összeg van szánva, mert Tisza kijelentette, hogy bármibe kerüjön is, a mostani kormány egyetlen tagjának sem szabad elbuknia a választáson. Így hát majd a kegyelmes urakat okolhatják egyes volt reménybeli honatyák, hogyha elegendő pénz hiányában fényesen elbuknak.

Lám, lám! A választópolgárok nem is igen tudják, hogyan alkuszhatnak rájuk, akár csak a birkákra.

A tanítóság köréből. A magyar nemzet ezeréves bámulatos és csodával határos mulijától azt látom, hogy a magyar nemzet akkor mivelte hősiességének legragyogóbb csodáit, midőn alkotmányvesztésben forgott. Lethargikus állapotából egy-egy ily lökés jőzanította ki.

Igy van ez ma is. S bár szomorú dolog, amint ma van, de él a magyarok Istene,

mondani akarsz, követlek hűn... egyedül csak teimattad élek... oh szánj meg és szeress!"

A prim piano trillákkal felelt: „Csak rabom vagy... ne feledd... akit én szeretek... annak urója nem akarok lenni! Megengedem, hogy kövess, megengedem, hogy apró cseprő szivességeket tégy a kedvemért, sirhatsz, nevetshetsz én miattam, az én kedvemért... (Most crescendo következik): rabszolga ennél többet ne követeljen. És a szegény secund ehhez is igent és ament mondott... szomorú sorsa van annak nagyon, aki mindig csak secundál. A cello, a jóságos, édes cello-mama a maga öregeken bajos hangján elmondja az ő első szerelmének történetét.

— Sohasem voltam pajzán és a fiatal... de szép voltam, mint egy fehérhajú fiatal asszony és lágyan, behízeltően szóltam az emberekhez. Szerettem egy fűrtősféjű, sugárzó szemű művészt, akinek első művészi álma én voltam. Ő ábrándozott a vonóval kezével és én kifejezést, színt adtam magasröptű vágyainak. Elnemnek legszébb idejét eltem... sohasem szóltam jobban, lágyabb csengéssel az emberek szívéhez... aztán a fűrtősféjű művész hűtlen lett hozzám.

Azt mondta, hogy az én bánatos, mély hangom tavaszi virághullásra emlékezteti és az olyan szomorú... én csak méla akkorodokat játszom, nem tudok nevetni, én velem nem tud tökéleteset teremteni... és átpártolt a körülrajongott, ünnepeit hegedűhöz... de én azért nem estem kétségbe. Beláttam, hogy igaz van és csöndben lemondtam róla. Azóta a brácsa lett jó barátom. Néha néha elsirom neki elrejtett bánatom... és megesik, hogy szomorú han-

ki e sokat szenvedett nemzetet a legnagyobb veszélyek közepette is megóvta a végvesztéstől. Tudott a Gondviselés és akart férfiakat támasztani a bajokban.

Gyilkos tört fennek most is elleneink nemzetünk szíve ellen, a bécsi hatalom felütötte újra fűjét, hogy nemzetünket megölje. De él az Isten, támasztott egy olyan ellenzékot, mely méltóan a 48-iki honmentőkhöz, meg fogja menteni a veszélyben levő alkotmányt. S é, mint e hazának egyik méltatlan fia, örömmel üdvözölöm az egyesült ellenzékot, mint oly faktort, mely önzetlenül, odaadással, bátran küzd az udvari politika ellen.

Kiáltani szeretnék és pedig akkorát, hogy hazám minden tanítója meghallja: „Vessétek ki szívetekből Tiszát és részeg lakajait, sőt szátokbe se vegyétek neveiket. Hiába küldözgetik hozzám szennyes röpírataikat, odaadotam és községemben minden emberrel, aki kapott olyat, odaadotam, ahová való, a tü b!”

Hazám tanítói! Edes testvéreim! Fel a tette, az ellenzék támogatására, ne hallgassatok arra a kormányra, mely minket is oly rutul felültetett! Eljén Magyarország, e drága haz! Eljén a szövetséget ellenzék! *Le Tiszával!*

Lasányi János, tanító.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken „Utazás az özvegyiség felé“, vígjáték.

Szombaton „A görög rabszolga“, operett.

Vasárnap d. u. „A kornevillei harangok“, operett, este először „Berndt Róza“ színmű.

Csiky László jubileuma. A debreczeni színtársulat értékes, kiváló tagja: Csiky László 25 év óta áll a magyar színezet szolgálatában. Ebből az alkalomból

gommal egymagam is csalog könyveket az emberek szemébe.

A colló szólónak vége volt. A hangok megint harmonikusán olvadtak egybe. Mintha prim-secund és brácsa mind gyöngéden hizelegették volna a collót körül. Bámulták. Így szeretni, ilyen önzetlenül, ilyen nemesen egyikük sem tudott.

A prim most kevésbé személyesen ugratta a secundot, az sem panaszkodott, csak halkán ábrándozott... és a novella befejezetlen maradt. Mert a vágy, az ábránd nem érhet véget soha.

Az örökös. Néha elpihen, néha meggyöngül, de ott rezeg minden instrumentum hurján, ki beszél minden melódiából. A reménytelen és boldog szerelmeket, az élet tragédiáit és vígjátékait oly csodálatosan adják vissza prim, secund, cello és brácsa. Színt, életet ölt a hangokban minden emberi érzés, minden tarka álom, amit élőszóval máskülönben csak elhallgatni és nem kifejezni tudnának.

A kvartettnek vége, a hangszerek elpihentek... egy egy elkésve megrendülő hur talán a befejezetlen novella végét keresi szomorúan. Pedig milyen kár volna, ha czelt érne a vágy, ha betelne az ábránd... mit sirnának, zokognának akkor oly csodaszépen a hangszerek? És mi jó, mi szép maradna meg az emberek lelkében? Mert rendesen csak az szép, csak az jó bennünk, amint kétségbeesünk: valami elérhetetlen vágy... valami megvalósíthatatlan ábránd. Azon sirazon tépelődik a lelkünk... és azt huzza el minden kvartette szereplő színész: a primhegedű, a secund, a cello és a brácsa.

a társadalom számottevő elemeinek bevonásával ünnepélyt rendeznek a Csiky László tiszteletére.

Egy vidéki színész életében 25 esztendő mérhetetlen idő. Mérhetetlen, mert ez a pálya az, ahol az esti sikernél egyéb előismerése, egyéb öröme nincs a színésznek. Ami ezután jön, már csak fanatikus lelkek munkája. 25 esztendő tele fáradozással munkássággal, becsülettel és a művészet terén szerzett érdemekkel, nem mindennapi jelenség és hogy ezt a művész egyéniségéhez méltóan megünnepelni kötelessége minden kulturális magyar embernek.

Debreczen város közönsége nem fog erről az ünnepéről elmaradni, valamint nem fog elmaradni városunk egyetlen vezető férfa sem, akik a színészeti ügyét nem csak szóval, hanem tettel is szolgálják.

Az ünnepélyt rendező bizottság, melynek elnöke Makó Lajos, tagjai Krémer János, Palágyi Lajos, Faragó Ödön, Karacs Imre, Csontos Gyula, a napokban Osh Károly városi kultur tanácsnok hivatalos helyiségében gyűlést tart, mely alkalmattal megállapítják az ünnepély lefolyását.

Színházi hírek.

Ma kerül színre Szécsi Ferencz 3 felvonásos vígjátéka az „Utazás az özvegyiség felé“. A vígjáték főbb szerepeit Hahnel Aranka, Jeszenszky Irén, Arday Ida, Havasy Szidi, Palágyi Lajos, Csiky László, Faragó Ödön, Iványi Antal, Sebestyén Géza és Szilágyi Aladár játsszák.

Vasárnap két előadás lesz, délután színre kerül Raymund regényes tündéregénye a „Tékozló“ félbélyárral. Este lesz a premierje Hauptmann Gerhardt 5 felvonásos színművének, melynek a címe „Berndt Róza“.

A „Janos vitéz“ című daljátéknak megkezdődtek a színpadi próbái. A daljátékot fényes kiállítással hozza színre az igazgatóság.

Öngyilkos gyárigazgató.

— január 6.

A kunyhók szegényes világából, hol az éhég, a szegénység, elhagyatottság ferdén felfogott helyzete üzik halálba a halandókat, lépünk be az intelligens világba. Mindenütt csupa fény, pompa, jólét. Vig társaságok, jóbarátok, kiknek trefái csak úgy ontják a szellemességet, mindenütt külső boldogság — és belső boldogtalanság.

Tegnap reggel fél 6 órakor Kolozsváron magyar utcái (41 sz.) lakásán halántékon lőtte magát Forrach János, a Czell-féle szeszgyár igazgatója. Egy uri ember, ki előtt nyitva volt a szalonok ajtója, kinek nem kellett anyagi gondokkal küszködni. Lakásán semmiféle irás, Kolozsváron senki rokona, családja nem siratja, nőtlen volt. Közeli társai nem tudtak mind máig e határozásáról, halgatott mélyen, jókedvű volt, — de lelkét titkos kór emészette.

— Ha kinézett az utcára, a világ egyhangú szürkesége tárogott előtte, ha hivatalába ment, unalmas órák vártak reá. Nem talált valami újat, meglepőt, mi váratlanul hatni tudott volna elfasult lelkületére. És mosolygott, mert az utolsó percig félt attól, hogy az emberek kinevetik. Megunta a kínos gyötrelmekkel, izgasztó fáradalmakkal telt világot. Pedig tehette volna, hogy kis világa paradicsommá váljék, de gyűlölte az asszonyokat. — Negyedik évtizedét ta-

posta életének és soha nem mert gondolni arra, hogy ne én, hanem mi legyen belőle. Es ez a félszége, ez az egyoldalúsága ölte meg. Ellenkezésbe akart lenni a természet örök törvényével, boldogságot akart keresni ott, hol a történelem lapjai boldogtalanságot mutatnak.

De mortuis nil, nisi bene.

Ebhunytat a jóbarátok siratják, emlékezetet a vezetése alatt álló gyár munkásai őrizik.

Most még a bonczani-intézetben heverő hulláját, ha majd eltemetik és a földi tisztességadás utolsó aktusa is végbemegy, egygyel több lesz a tarulság: Ne keressétek az istent más u on, mint amely adatott néktek eleiől fogva. Mert ne higgye senki, hogy e földi világon nem lehet ujat találni. Lehet, de erre egyetlen feltétel az: ora et labora: imádjazzál és dolgozzál. A munka gyönyört fog adni, a gyönyör megszűli annak kívánását, többszöri kívánása az igaz jónak megmutatja az u akat, melyen a boldogulás felé lehet menni. S akkor az emberek nem fognak Fograscher János sorsára jutni.

Aranykéz.

Dicsértharsonát,
Vagy kardot ragadjunk?
Babért, vagy biácsot?
Vaj' néki mit adjunk?
Már tovább nem kérdem.
Látom: nagy az érdem.
Babérkoszorúm kész:
Őn vaskéz, aranykéz!

Szél puha kezétől
Sorradt Árpád hona.
Vasat keményebbé
Nem ver a kocsonya.
Kiverte azt rozsdá:
Hol ez végig mosta.
Babérkoszorúm kész:
Őn vaskéz, aranykéz!

Szél gyenge szelében
Sok kigyó megvedett.
Kurucz lett a labancz,
Cserepár honvéd lett.
Ált a kurucz gyávan,
Mint a kezes barány.
Babérkoszorúm kész:
Őn vaskéz, aranykéz!

De, mikor felüzött
Zord szele Tiszának:
Cserepár és labancz
Visszaváltozának.
Ment kuruczok bátra
Előre, nem hátra.
Babérkoszorúm kész:
Őn vaskéz, aranykéz!

Leosattog a pöröly,
Ledörög a vasra.
Tömöröbb lesz az éroz,
Szikrázva magasra:
Két vas egy darabbá. —
Nem lesz e nép rabbál
Babérkoszorúm kész:
Őn vaskéz, aranykéz!

Sebestyén diák.

NAPI HIREK.

— **Rendkívüli tanácsülés.** Ma délelőtt 10 órakor Kovács József polgármester elnökletével rendkívüli tanácsülés volt. A tanácsülés

megállapította, hogy a királyi meghívólevelet az országgyűlés egybe hívásáról e hó 11-én tartandó rendkívüli közgyűlésen mutatják be és hirdetik ki. A kihirdetés után másnap egybeül a központi választmány és kitüzi Debreczenben a választás napját. Értesülésünk szerint a választás Debreczenben vagy e hó 26-án vagy 27-én lesz.

— **A hajduszoboszlói mandátum.** Hajduszoboszló volt mépv selője Kovács Gyula nem vállal többé mandátumot. A szoboszlói függetlenségi párt Polónyi Géának ajánlja fel a mandátumot. A kormánypart is kísérletezik, Körner Béla gözmalomtulajdonost lépteti fel. Polónyinak igen könnyű győzelme lesz Körnerrel szemben, mert Szoboszlón a kormánypart elenyészően csekély.

— **Vármegyei rendkívüli közgyűlés.** Hajdúvármegye e hó 13-án tartja rendkívüli közgyűlé-ét, melyen kihirdetik a királyi meghívólevelet. A vármegye központi választmánya másnap 14-én tart ülést, melyen kitüzi a vármegyében a választások napját és megválasztja a választási elnököket és helyettes elnököket.

— **A szegényügyi bizottság ülése.** A szegényügyi bizottság holnap d. e. 11 órakor a városház kistanácstermében ülést tart.

— **A városháza várnagya.** A városháza ellenőrzésére az egyes hivatalok nem vállalkozhattak s azt egyöntetűleg és általánosságban nem gyakorolhatták. A tanács tehát visszaállította a várnagyi tisztséget s erre az állásra Hamar László a városi tisztikar eme derék tagja neveztetett ki, aki mint irodalmi ember a városi tanács kézi könyvtárának is könyvtárnoka lesz.

— **A csapókereti függetlenségi és 48-as kör f. hó 15-én én d. u. 3 órakor saját helyiségében közgyűlést tart, melyre a tagokat ezuton hívja meg az elnökség.**

— **Az Országos Irodalmi Szövetség gyűlése.** Az Országos Irodalmi Szövetség, mely épen ma két éve alakult az irodalmi körök és társaságok egyesítésére, f. hó 8-án tartja első közgyűlését Kolozsvárt. A gyűlés megfogja koszorúzni Jusika Miklós sírját, mozgalmat kezd Bacányi hamvainak hazaszállítására végett és kéréssel fordul a kormányhoz, hogy adjon az irodalmi társaságoknak, mint közművelődési tényezőknek portómentességet. A Csokonai-kör, mint az Orsz. Irodalmi Szövetség tagja, szintén képviselteti magát a kolozsvári közgyűlésen, még pedig Szávay Gyulával és Kardos Alberttel, akik különben a Szövetségnek tisztviselői.

— **A leghivebbek jutalmazása.** A Magyarország mai száma a következőket írja: Ugy látszik, ezt a gondolatot táplálják a „zsebkezdő-rend“ leghivebb lovagjai is, mert be se várják a választást, hanem sietnek magukról már most gondoskodni. — A többi között egyelőre Gajári Géza, Heltai Ferencz és Münnich Aurél megjutalmazásáról tudnak a szabadelvű pártban. Gajári állítólag főispánságot kap, amellé egy pár jobb „közgazdasági pozíciót.“ Heltai, ez a meggazdagodott újságíró beleül Ludvig Gyula helyett a magyar államvasutak elnökigazgatói székébe, Münnich Aurél pedig nagy javadalmazásu bankkormányzóssággal nyugdíjaztatik. — Perczel Dezső végkielégítéséről még nem tudnak semmi bizonyosat, de hogy gondaskodni fognak róla, még mielőtt az új országgyűlés megnyílik, azt min-

denki hiszi, miután elhatározott dolog, hogy a házelnöki székbe nem ültetik többé vissza, de nem bocsáják el megfelelő bér nélkül. Ez a hír bennünket közelről érdekel, mert Münnich Aurél ez idő szerint hivatalos kormányparti jelölje a második választókerületnek.

— **A közigazgatási bizottság** tegnap tartotta ez évben első ülést, amelyen megalakították a bizottság albizottságait is. E szerint a fegyelmi választmány tagjai lettek Márk Endre, Márton Imre, Szilágyi Imre; gyámnokai küldöttség tagjai lettek: Márk E., Szilágyi I., Palfy Gábor, ugyaneide kinevezettek: dr. Kocsar Gábor, dr. Tudós János, dr. Fejér Ferencz. Az erdési kinagási bizottság tagjai lettek: Lengyel Imre, Márton Imre, Szilágyi Imre, a mezőgazdasági bizottságba választottak: Lengyel Imre, Szilágyi Imre, Riki Antal, dr. Kocsar Gábor, az utazó felelősségi bizottságba dr. Magos György, Fauzt Elek, Lengyel Imre, Szilágyi Imre, a börtönvizsgáló bizottságba Lengyel Imre, Szilágyi Imre, dr. Fejér Ferencz, Juhász Ignacz, az erdészeti albizottságba Lengyel Imre, Riki Antal, Palfy Gábor.

— **Az adózo Debreczen.** Az elmúlt december hónapban Debreczen város lakossága befizetett egyenes alami adóban 138,716 koronát, hadmentességi díjban 1707 koronát, bélyegvédőkben 35,613 koronát, jogilletékben 34,718 koronát, díjjövődékben 3114 koronát, dohányjövődékben 140,710 koronát, fogyasztási és italdobban 25,000 koronát. Fizetési halasztást a pénzügyigazgató 17, a miniszter 18 esetben engedélyezett. No, majd kevesebb lesz januárban a fizetés. A közönség jó része nagyon sajnálja az adónivalat agyonzaklatott tisztviselőit és egy kis nyugalmat enged neki az ex-lex idejére.

— **A közkórház kibővítése.** A hideg idő beálltával a közkórház zsufolásig megtelt ápolásra szoruló betegekkel, akik annyira össze vannak préselve, hogy némely ágyban 2-3 beteg is fekszik. Ez az állapot világosan bizonyítja, hogy a közkórház kibővítésére feltétlenül szükség van és az nagyon is sürzős. A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén tárgyalták a kórház kibővítését, melyre nézve Aczél Géza főmérnök kijelentette, hogy a kibővítésre vonatkozó tervekben már dolgozik a mérnöki hivatal.

— **Debreczen egészségügye.** Dr. Sárvary Gyula főorvos jelentése szerint az elmúlt december hónapban a közegészségügyi viszonyok kissé kedvezőbbek voltak, mint az előző hónapban. Vörheny és ronsoló-toroklob december 15-ig még szörnyösen uralkodott. Vörhenyben 27 megbetegedés történt 9 halálozással, ronsoló-toroklobban 34 megbetegedés 7 halálozással.

— **Rákóczi arcképe a debreczeni városházán.** Stetka Gyula festőművész, a festő mesteriskola tanára, a debreczeni városház díszterme számára most festette meg II. Rákóczi Ferencz arcképét. A kép álló alakban fejedelmi díszben, nyakában az aranygyapjas renddel és vállán hermelin-palásttal örkíti meg Rákóczit, akinek természetéből kékbárszony ruha simul. Az arcz Mátyóki Ádám festményének felhasználásával s a ruha és a dísz egykoru képek alapján készült. A kitűnően sikerült művészi alkotást a Rákóczi hamvainak hazahozatalakor rendezendő ünnepek keretében leplezik le.

— **A bálak alkonya.** A leányalmok tündérvilága a bál, lassan-lassan elhomályosul. Az új idők egéről lassan-lassan a kisebb, bizalmasabb házi mulatságok foglalják el helyét. A bálak alkonyát jelenti az a beszélgetés is, mely egy aradi újság az aradi hölgyekkel folytatott. A hölgyek közt Barabás Béla országos képviselő neje így nyilatkozott a bálakról: Azon hól-

gyek kicsiny csoportjába tartozik, akik a bálók iránt egyáltalán nem érdeklődnek. Ma már a bálóknak célja nincsen, — mondotta Barabásné — mert ott a lányok idegei fiatal emberekkel ismerkednek meg, így tehát a lányok aima, hogy jövendőbeli férjikkal a bálban ismerkednek meg, ma már alig valósulhat meg. Sőt ellenkezőleg. A fiatal ember látván a bálakon kifejtett fényűzést, nősülni sem mer, vagy ha már nősüi, ahelyett, hogy vonzalma alapján lépne házasságra, mindent a jövő szemüvegén néz. A bálóknak volt jelentősége a régi időkben, ma már jobban tennék a szülők, ha a bála elköltendő pénzen leányaikat utazni vinnék, ahol ismereteiket kibővíthetnék.

— **Szentpály Béni ügye.** Ismeretes dr. Szentpály Béni ker. orvos esete, aki előbb husz napi, majd három hónapi szabadságát jött arra használt fel, hogy a tengeren túl új hazát keressen magának. A polgármester annak idején, amikor Szentpály dr. a 20 napos szabadságát igénybe vette, helyettesül arra az időre dr. Széll Kálmánt bízta meg azért, mert a helyettesítésekre alkalmazott K. Szalay Béla dr. tb. kerületi orvos akkor mást helyettesített. A 20 nap leteltével a polgármester Szentpály helyettesítésével dr. Sarvay tiszti főorvos ajánlatára K. Szalay Béla bízta meg, aki maig is végzi a ker. orvos teendőit. Ezt a polgármesteri határozatot dr. Széll megfellebbezte a belügyminiszterhez, aki nem lévén illetékes a kérdés elbírálásában, dr. Széll fellebbezését leküldte Debreczen város közigazgatási bizottságához. A bizottság tegnap tárgyalta ezt az ügyet és a polgármester megnyugtató kijelentése után a polgármesteri határozatot megerősítette.

— **Részeg az utozán.** Csulya Imre hajdunásai nap számos tegnap bejött Debreczenbe, itt valamelyik kis kocmában nagyon feltalált önteni a garatra. Erősen beszeszett állapotban dülöngözött az éjjel az utozán, miközben elesett és súlyos zúzódásokat szenvedett. A részeg embert valamelyik rendőr találta meg, aki a rendőrség bünygyi osztályára kísérte, honnan ma délelőtt kihallgatása után szabadon bocsátották.

— **Csavargó leány.** A rendőrség elfogta Morvai Eszter Ujkertben lakó leányt, aki az éjjel a piacon csavargott. A leány ellen erköcstelen üzemekért megindították az eljárást.

— **Törvényhatósági építkezések és a magyar ipar.** A belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóságokhoz, amelynek célja a törvényhatósági építkezéseknél a magyar ipar érdekeinek lehető biztosítása. A körrendelet körülményesen megszabja azokat a feltételeket, amelyeket a törvényhatóságoknak a vállalkozókkal kötendő szerződéseknél szem előtt kell tartaniok. A rendelet 5-ik szakasza pedig meghagyja, hogy az építkezéseknél a vállalkozóknak csakis oly anyagokat, felszerelési és berendezési tárgyakat szabad külföldről beszerezniök, a melyeket Magyarországon egyáltalán nem gyártanak. A törvényhatóságoknak az építkezés egész folyamán szigorúan kell ellenőrizniök, hogy a vállalkozók ezt a rendelkezést pontosan betartják-e.

— **Operette-nyomozás.** Másnak, mint operettebe való nyomozásnak nem lehet nevezni a fővárosi rendőrségnek azt a működését, amelyet néhány volt ellenzéki képviselővel kapcsolatban most megindított. Tessék elképzelni! — lázadással vádozja december tizenhárom szerzőit. Azok a képviselők tehát, akik enkekükkel tölték feire a képviselői kötelességeik teljesítésének útjában álló akadályokat — fölláztak. Kik ellen? Perczel Dező ellen. Ugye-e bár, elég

mulatságos? De még mulatságosabb lenne, ha komolyan vennék a rendőrség nyomozását; mert ebben az esetben azt a kérdést kellene föltenni: mi köze van a rendőrségnek ahhoz, hogy a képviselők fölláztak elnökük ellen? Még néhány ilyen kérdést lehetne a rendőrséghez intézni, de ez már az éleztlapok részortjába vág. Komoly a rendőrségnek ebben a dologban csupán az, hogy vitatható módon zaklatja a volt ellenzéki képviselőket. Az ilyen prozedura azonban oly kicsinyes, oly haszontalan, hogy teljesen méltó a mai kormányzati rendszerhez.

— **Feleség és fiskális.** A törvényesek folyosóján panaszkodik Józán Pál a szomszédjának, hogy istenverte nagy nyelvű dologtalan az asszony és így a gazdaság veszendőben van.

— Az e? — védekezik a szomszéd, — hát váljon el az asszonytól.

— Most mikor máig megvertem?

— Igen.

Józán Pálnak egy kicsit tetszik az indítvány, de azért nem adja be a derekát.

— Várok, — mondja — egy darabig, meddig újra megverhetem.

— Ne várjon kend, — biztatja az istentelen szomszéd, — adja oda a fiskálisnak, majd elcsinálja az a dolgot.

— Már mint a fiskális?... —

— Az... az...

Józán Pál megvakarja a feje-bubját, megigazítja pisóját a szájában és szilárd elhatározással felel:

— Inkább el se válok az asszonytól, minthogy egy fiskálissal összemennem.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok és jó ismerősöknek, akik felejtetetlen unokának Kiss Lajos temetésén megjelenni kegyesek voltak és vigasztaló szavakkal lelki fájdmunkát enyhítették, fogadják őszinte köszönetünket. Erdélyi Pál és neje Szilágyi Zsuzsánna.

Az ipartestület előjárósági ülése.

— január 6.

Az ipartestület tegnap délután tartotta Tóth Kálmán elnökele aiat rendes előjárósági gyűlést. A gyűlés 1-ső tárgya az inas éveket kitöltött tanoncok felszabadítása és a szabadulólével kiosztása volt.

Ez befejeztetvén, azok között a tanoncok között, akik az ipartestület karácsonyi kiállítására elkészített munkáikat kiállították, kiosztatták a kitüntetések és jutalom díjak.

Ezután az elnök lelkes beszédben méltatta a kitüntetett ifjakat, fejtegette előttük a kiállítás jelentőségét, buzdítva, hogy a jelenlegi kitüntetések ipari ismereteik fejlesztésére ösztönözze őket és arra törekedjenek, hogy idővel úgy a városnak, mint a hazának érdemes és hasznavehető polgárai legyenek.

Azután az elnök jelentést tett a kiállítás pénzügyi viszonyairól: jelentette, hogy az 100 korona felesleggel zárult, mely összeg a kiállítási alapra helyeztetett el.

Megemlítette, hogy egyes kisorsolt tárgyakat a nyerő szám tulajdonosai még a mai napig sem váltották ki, ezért az előjáróság elhatározta, hogy az el nem vitt tárgyak nyerőszámait még egyszer a lapok utján közli, és amennyiben ki nem váltattának, azok elárvereztetéséről gondoskodni fog.

Szóba került a budapesti asztalos iparosok felszólítása, akik a munkások gyakori bérmozgalmával szemben szövetséget alakítottak, melynek pártolására a helybeli asztalos iparosokat is felhívják.

Ezek után az előjáróság folyó és személyi ügyeket tárgyalta, továbbá elhatározta, hogy a mult évi jelentés és szárszámadás letrgyalásai céljából még e hó folyamán rendkívüli előjárósági gyűlést tart, mely után a gyűlés este 8 órakor véget ért.

TAVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Tisza István a királynál.

Budapest, január 6. A király tegnap elutazása előtt egy óráig tartó kihallgatáson fogadta Tisza Istvánt.

A király érdeklődött a trónbeszéd hatása iránt.

Tisza elmondotta, hogy a beszéd hatása igen kedvező volt, megnyugvással hatott nyugodt, tárgyilagos hangja még az ellenzékre is.

— Nagyon jó volt enyhíteni a beszéden és kerülni az összeütközést, kihagyni az erős és sértő kifejezéseket — jegyezte meg a király.

Majd a választások eredménye iránt érdeklődött a király.

Tisza megnyugtatta, hogy a szabadelvű pártra a választás kedvező lesz.

— Azt hallottam, hogy a párt korifeusai elhagyják régi kerületeiket. Mi az oka ennek?

— Ez taktikai kérdés — felelte Tisza.

— Szeretném, ha a választás nagyobb emóció nélkül folyna le — fejezte be a kihallgatást a király.

Hieronymyi jelölése nem sikerült.

Budapest, jan. 6. A Terézvárosi szabadelvűpárt ma d. e. 11 órára értekezetet hívott egybe, melynek célja az lett volna, hogy Hieronymit jelöljék. A gyűlésre a kerület népszerű volt képviselőjének Vázsonyinak több választóját is meghívták.

Hegedüs Sándor volt miniszter, Radocza János beszédeit nyugodtan hallgatták meg, de mikor Rózsa Félix dr. demokratákat és Vázsonyit kezdte gyalázni, olyan nagy lett a felháborodás, hogy elnök a gyűlést nyomban bezárta, anélkül, hogy Hieronymit jelölhették volna és elhívhatták volna a gyűlésre, melyen jelölése után meg kellett volna jelennie.

Öngyilkos főhadnagy.

Budapest, jan. 6. Takács Lajos a Beszterczen állomásozó gyalogezred főhadnagya ma reggel a Metropól szállodában agyonlötöte magát, öngyilkosságának oka szerelmi csalódás.

IRODALOM.

„Szinészek“. Vajda Lászlónak a Vigszinházban nagy sikert ért színművének kiadási jogát megszerezte a „Szinház és Élet“, mely lap a közlést e heti számában kezdi meg. A szenzációs színmű utóbb könyvalakban is meg fog jelenni nevezett lap kiadásában.

Krónika.

Az esztendő története.

A szökőév is megszökött, Leginkább káromlás között; Ha van olyan, ki megdicséri, Csak lány lehet és egyse férfi, Csak lány lehet, aki diosérje, Ki az idén tett szert hű férjre.

Természetes egy állapot,
Hogy ez az év is becsapott.
Olyan volt, mint Torók A. s Társa,
Ki sorsjegyet kínál rakásra
E kérem, az derül ki végre,
Hogy kinek sines nagy szerencséje.

Hogy 904 becsapott,
Emiatt zajt nem is csapok,
Hisz ígért sokat Tisza gróf is,
S megmondja a sarki maró is,
Mi lett a sok szép ígérésből?
Tudjuk Makkai Zsiga nélkül.

Es főleg sokszor becsapott
Órát, gyűrűt és kalapot
E honnak annyi bujakója,
Ki másnap lakka és zakóba
Büszkén, hősen magát kivágta
Es tánczolt — még több adósságba.

Adósság! Ez szürnyű szó,
Vélokig, csontokig ható.
Meggzúnt az ex lex is, a drága
Es dőlt az adó a nyakába
A megremült jó magyaroknak,
Kik már fizetnek, ujonezoznak,

Van pénz és van sok rekonira,
A többi Bécsnek Harkuba,
Ott Körber veszködött a csehkel,
Ott se minden fenékig tejfel.
Olasz a németre lövő döz,
Német meg a cseht csapja földhöz.

Az „előkelő idegen“
Szállóige lett idebenn
Es szállóige lón a „banzáj“,
Mit ordít bőszen sok japán száj,
Rohanván neki az oroszoknak,
Kit tizedelnek, száradolnak.

De bármennyit győzött Japán,
Csak egy érdekelt igazán:
Mi lesz a híres Port-Arturral,
Mikor hangzik el a hattudal,
Mikor szól Stösszel főparancsnok:
„Kapitulálok, csunya majmok!“

De hagyjuk messzi Keletet, —
Volt néhány vidám kis eset,
Chimay ott hagyta szép Rigóját
S akármily erősen leszólják,
A hercegnő megint szerelmes, —
Sőt száz év múlva is ilyen lesz.

Robog az automobil is,
Mattasich Géza a kocsis,
Szókteti Lujzát, a Koburgot,
Ki egyszer-kétszer már megugrott.
Majd jó egy másik, a szász Lujza,
Az anyaszív Drezdába huzza.

Im így fest a nagy szerelem,
Mig millió szív — névtelen.
Hírnévre szert csak úgy tehet más,
Ha ordít vagy sikkaszt egyetmást,
Avagy ha ép észszel megőrül,
Ujságokn k laptóltelekül.

A kormány egyre „formasért“
Csinál nemest száz garasért,
Csinál bárót, egy, kettő, három...
Ha kell, tán leszállított áron;
Az ellenzék meg decemberbe'
A darabantokat kiverte.

Mi lesz? Választás, magyarom,
Pezsget iszik völgy, hegy, halom,
Mindegyik polgár aranyat kap,
Csak álljon be — egy szavazatnak,
Csak hulljon el sok szürnyű Zoltán
S a Gézákat éltesse spontán.

Tessék, megint politika!
Minálunk már ez nagy hiba;
Mi akkor is politizálunk,
Ha Szilveszter estélyt csinálunk.
Politizálunk állva, ülve
Es álmunkban elmerülve.

Volt nyáron takarmányhiány,
Hát rágódtunk politikán,
Tavaszzsal a vasuti sztrájkolt,
Ez nekünk politikatárgy volt
Csupán csak Dollinger tanár ur
Maradt ki a politikából.

Dollinger ur, ő kimaradt,
De a csipesze benmaradt.
Ez a végzetes kic-i oló
Az én versemhez oiy hasonló,
Mert ha valaki ezt bevonné
Csipesz nélkül válnék beteggé.

Mongodin.

Időjelzés.

— január 6.

Meteor jelenti: Jan. havi csomópontok 5—8—9—12—13—14—21—23—27—28-ra esnek, tehát e hónap eleje igen változatos, középtája állandó s vége újra változatosabbnak ígérkezik. 5-ik enyhültebb csapadékkal, míg a 8-ik ismét erős hideg jellegű és száraz, míg a 13-iki csapadékos, vagyis havas, 14-iki hideg jellegű. Ezt követőleg állandóbb időjárásu köz következik, egész 23. csomópontig, mely enyhületet s csapadékot ígér, lehet hó, de eső is, mit követőleg az alacsonyabb hőmérséklet kevésbé érvényesül, mert a 27—28-iki csomópontok inkább enyhébb jellegűek a bolygók részéről. E jelleg azonban a napkitörések vagy ciklonok által módosulhat, amelyről kellő időben hoznak értesítést jelzéseim.

Ami az újabb év további időjárását illeti, február hava eleje hideg, száraz, közepe enyhült, állandóbb, vége pedig csapadékosnak ígérkezik. Március 4-ike körül újra hideget kapunk, változatos időjárással, mely 6-át követőleg enyhültebb lesz, csak végével ígérkezik hidegebbnek. Április hideggel köszönt be s igen változatos időjárással csak középrésze állandóbb, 18-ika után azonban felette változatos s 28-ika veszedelmes fagygyal fenyeget.

Május kellemes, enyhe, száraz idővel készül beköszönten, úgy hogy a fagyos szentek sem mutatnak semmi hajlamot a hidegre, csupán a 24—26-ik csomópontok oiy veszedelmes jellegűek, hogyha nem lenne kitörés a napon — amelyre pedig nem igen van kilátás — úgy egy felette veszedelmes fagyot hozhatnak számunkra, vagyis ez alkalommal Orbán a legveszedélyesebb.

A halálra spekulálók.

Életbiztosítási osalók.

— január 6.

Talán egy téren sem lehet annyi csalást elkövetni, mint az életbiztosítások terén. Az életbiztosítások folyton több és több csalásra, szélhámososságra csábítanak egyesekeket.

Az egyes világrészekben és országokban különbözök az ily „életbiztosítási ügyletek.“ Mig Amerikában például bevett szokás, hogy az elnök életére nyíltan számos fogadást kötnek, addig Magyarországon vagy Európa más államaiban nem sülyedtek ennyire. Mindenesetre nem lehet tagadni, hogy azért Európában is eléggé iparszerűen üzik a más élete árán való meggazdagodást.

A terminusra kiszabott halál.

Hogy mennyire embertelenül gondolkoznak némelykor az emberek, azt legutóbb egy Bécsben lezajlott esküdtéséki tárgyalás bizonyította. Egy előkelő „uri ember“ nagy összegre biztosította tartalékoshadnagy fivérét, mert ez becsületszávára fogadta, hogy bizonyos idő múlva agyonlövi magát. A fix terminusra várt halál pontosan be is következett és az ily módon meggazdagodni vágyó „uri ember“ pontosan jelentkezett a fivére haláláért járó összegért. — A biztosító társaság azonban tudomást szerzett a két testvér meggyezéséről s a pénz kifizetése helyett a bíróságnál feljelentette az életbenmaradt testvért. A tárgyaláson kiünt, hogy a két testvér borzasztó anyagi helyzetben volt és így akartak, hogy legalább az egyik menekülhessen a végromlásból.

A nem sikerült biztosítás.

Természetes, nem mindig válik be a biztosítás öröme. Nem rég halt meg egy férfi, aki harmincz évig várta hiába a biztosított halálát és végre ő halt meg. Megemlítendő még, hogy a szegény embernek annyira rosszul ment utolsó éveiben, hogy csak kenyérrel élt, nehogy a biztosítási összegekkel lemaradjon.

A meghaltak — Amerikában.

Az sem volt utolsó, amit egy előkelő római hölgy talált ki, hogy könnyen meggazdagodjon. Őt fiát biztosította nagy összegekre és ezek nemsokára a biztosítás után egyenként eltűntek. Az anya boldogan zsebelte be a biztosítási összegeket és rövid idő múlva kitűnt, hogy a meghalt fiuk — Amerikában élnek vidáman és gondtalanul a halálukra felvett összegekből. A leleményes asszonyt természetesen hamar letartóztatták.

A halálra ítélt biztosított.

De leginkább Amerikában grasszál az életbiztosítási düh. Ott boldog-boldogtalan fogad a leglehetőlenebb esetekre. Nemrég egy gyilkost ítélték halálra Amerikában, aki csak azért követte el a gyilkosságot, hogy halálra ítéltetése után a felesége, akit ő örülten szeretett, a nagy biztosítási összeget mekkaphassa. Az életbiztosító társaság nem akarta az összeget kifizetni, de a szerencsétlen asszony pörre vitte a dolgot, ahol meg is ítélték az összeget.

REGÉNYCSARNOK.

Holdvilág és Piroska.

Irta: Kóbor Tamás.

Bementek az ebédőbe. Hosszu, alacsony terem volt, berendezése egy hosszú diófa asztalból, világos-sárga székekből, egy pohár székből és egy kopott fekete bőrkeveretből állott.

A reggeli azonban annál gazdagabb volt. Csokoládé, sonka, vaj, tojás méz és mindenféle pálinka.

— Nem vagyok éhes, szólt Holdvilág, midőn asztalhoz ültették.

A kövér néni vele szemben ült s nem szólt semmit, csak mosolyogva tette elébe a csokoládét, szelt meléje egy hatalmas karaj tejes tésztát. Piroska rögtön hozzá látott, a bácsi és a fiatal ember megitták a konyakjukat s egy szempillantás alatt végeztek a csokoládéval. Holdvilág ismét azt mondta, hogy nem éhes és a kövér néni ismét szó nélkül, mosolyogva szedte el tőle az üres csészét s rakott helyébe egy kis tojástartót.

— Egészen friss, szólt csak és Holdvilág ámulva tapasztalta, hogy ő még

mindig nem éhes, de azért két üres tojás-héj van már előtte.

S midőn a reggelinek vége volt, Holdvilág összelelkézett az öreg nénivel, átkarolta Piroskát, aki azt mondta:

— Most pihenjünk.

Fölmentek az emeletre, barátságos két szobáskába nyitották.

— Ez az enyém, amaz meg a tiéd. De áthordatom az ágyamat a te szobádba s együtt aluzunk Jó?

— Jó! — hagyta helybe Holdvilág és nevetett. Hogy az ember nevéssen, ahhoz nem kell ok. Megmosakodott s átöltöz-ködött.

— Most aludj, mert napközben nem szabad aludni.

Holdvilág úgy érezte, hogy ő egészen friss és nem tudna aludni. De Piroška kényszerítette.

Haza ment.

— Pá, mama, szólt Piroška s a könyü Sanglauffera szökött. Holdvilág melléje ült, aztán a lovak közé cserdített, hogy azok riadtan vágtatni kezdtek.

— Jaj! sikoltott Holdvilág.

— Ne félj, te nem halsz meg, felelt Piroška keserűséggel.

Bejárták a földeket keresztül-kasul. Az egyik dülön egy lovas alakot láttak.

— Pista! szólt Piroška halkán. Tudtam, hogy nem ment haza.

A lovas alak megemelte kalapját a kocsiláttára, melyet Piroška hirtelen megállított.

Midőn a lovas közelebb ért, Holdvilág azt mondta:

— Nem Demjén, hanem Gyula.

Piroška nem szólt semmit, a vállát vonogatta.

— Pista nem jött el? kérdezte a fiatal ember.

— Nem, felelt durván Piroška. Különben miért kérdezd azt tőlem, mi közöm neked hozzá? — A fiatal ember nevetett.

— Bizonyosan megint összevesztetek. Most is, tudom, te vagy az oka. Na ne félj semmit, holnap elhozom és kibékülhettek.

— Vidd, ahová akarod, szólt Piroška, mit bánom én! De hát te is jobban tennéd, ha a dolgod után látnál s nem gorbáskodnál velem. A bátyja kacagva csóválta meg tollas kalapját s elvágtatott. Ők is visszafelé indultak.

Rettentő hőség volt. Hazaérve, Piroška ismét ledült a diványra s ott feküdt ebédig. A szobaleány hívta őket ebédelni. Piroška nem mozdult.

— No gyere, unszolta Holdvilág.

— Eredj csak, nem ebédelek.

— Miért?

— Fáj a fejem.

— Már megint? Feljött az édes anyja is.

— Nem jössz ebédelni?

— Nem. Akkor gyere le, Jettike, hagyjuk magára. Jettike igen különösnek találta Piroška viselkedését.

— Szeszély, csupa szeszély, mondta magában és rémülve tapasztalta, hogy mindent, de mindent megeszik, ami a tányérjára kerül. Ebéd után ismét elálmosodott. Az ebédülő diványára dőlt egy pillanatra s csak akkor ébredt föl, mikor nénye uzsonnára költögette.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 110. Bérlet 84-ik szám (B)

Ma pénteken, 1905. évi január hó 6-án:

Utazás az özvegység felé.

Vigjáték 3 felvonásban.

Holnap, szombaton, 1905. évi január hó 7-én:

A GÖRÖG RABSZOLGA.

Operett 3 felvonásban.

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:	idő ó. p
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u. 3 00
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u. 4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8 57
Budapest-Nagyvárad felé	d. u. 12 07
Budapest-Nagyvárad felé	e. te 10 81
P. Ladányi-Nagyv. felé minden kedd	d. e. 11 12
Csak P.-Ladányi	este 8 10
Csak P. Ladányi motor menet	reggel 5 08
Szatmár-Máramarossziget felé	d. u. 8 56
Csak Szatmár felé (gyorsvonat)	e. te 6 41
Csak Szatmár felé (teher v. sz. m.-száll. v.)	e. te 7 56
Szatmár-Máramarossziget felé	éj el 2 50
Szatmár-Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u. 12 07
Csak Szatmár felé	reggel 5 10
Miskolc-Kassa felé	reggel 8 13
Miskolc-Kassa felé	este 6 56
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u. 4 11
Csak Nyiregyházaig	d. u. 2 10
	m. áll. vasutól reggel 5 85
	v. sárterré . . . reggel 5 44
	m. áll. vasutól reggel 8 09
	vásártérrel . . . reggel 0 16
	m. áll. vasutól d. e. 11 07
Hajdúszoboszló-B. Sz. Mihály felé	vásártérrel d. u. 1 16
	m. áll. vasutól . . . 12 25
	vásártérrel . . . 12 38
	m. áll. vasutól . . . 2 11
	vásártérrel . . . 2 21
	m. áll. vasutól . . . este 6 48
	vásártérrel . . . 6 58

Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel 4 56
Füzes-Abony felé vásártérrel	d. u. 4 56
Ohát-Kócs-Polgár felé m. áll. vasutól	d. u. 4 49
Ohát-Kócs-Polgár felé vásártérrel	d. u. 4 28
Derecske-Nagy-Léta felé	reggel 9 25
Derecske-Nagy-Léta felé	d. u. 4 31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p. kor induló gy. v.	d. u. 1 59
A déli 12 ó. 07 p. kor induló sz. v.	este 6 49
Az este 10 óra 31 p. kor induló sz. v.	reggel 5 45
A déli 4 ó. 16 p. kor induló gy. v.	este 9 35

Budapestől Debreczenbe indul:

A déli 12 ó. 6 p. kor érkező gyors reggel	7 26
A déli 3 ó. 29 p. kor érkező sz. v.	9 —
Az este 6 ó. 26 p. kor érkező gyors vonat	d. u. 2 —
Az éjjel 2 ó. 24 p. kor érkező sz. v.	este 7 05
Az éjjel 2 ó. 24 p. kor érkező sz. v.	9 15
P.-Ladányi gyorsvonat átszállításal	d. u. 12 08

Debreczebe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u. 3 29
Budapest-Nagyvárad felől	este 6 26
Budapest-Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éj el 2 24
Budapest-Nagyvárad felől	d. u. 2 15
Csak P.-Ladányi	reggel 7 45
Csak P.-Ladányi motor menet	5 08
Köcs-Kócs-Nagyvárad felől	7 26
Csak Szatmár felől (gyorsvonat)	8 46
Csak Szatmár felől	d. e. 11 37
Csak Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u. 8 55
Csak Máramarossziget felől	este 10 11
Máramarossziget-Szatmár felől	6 40
Csak Szatmár felől	reggel 7 30
Kassa-Miskolc felől	d. e. 1 31
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	este 7 50
Kassa-Miskolc felől	d. u. 8 48
Csak Nyiregyháza felől	reggel 7 33
	vásártérre . . . reggel 7 40
	m. áll. vasutól . . . d. u. 1 15
	vásártérre . . . d. e. 11 22
	m. áll. vasutól . . . este 6 06
	vásártérre . . . 6 12
B.-Sz. Mihály	m. áll. vasutól . . . 9 51
H.-Böszörmény felől	vásártérre . . . 1 57
	m. áll. vasutól d. u. 1 48
	vásártérre . . . 8 52
	m. áll. vasutól . . . este 9 57
Füzes-Abony felől vásártérre	d. u. 3 34
Füzes-Abony felől m. áll. vasutól	5 35
Ohát-Kócs-Polgár felől vásártérre	reggel 7 44
Ohát-Kócs-Polgár felől m. áll. vasutól	reggel 7 54
Derecske-Nagy-Léta felől	7 15
Derecske-Nagy-Léta felől	d. u. 8 18

A NAP

POLITIKAI NAPILAP

kora reggel, valamennyi napi-lap megelőzésével, érkezik az összes vidéki városokba.

Hazafiság!

Emberszeretet

Műveltség!!

Teljes politikai függetlenség!!

Önálló vámterület!

Magyar ipar!

A NAP

A legnépszerűbb és a legolcsóbb ellenzéki lap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BRAUN SÁNDOR.

FŐMUNKATÁRSÁK:
ÁBRÁNYI EMIL,
dr. VÁZSONYI VILMOS.

Egy szám = 2 kr.

Előfizetés:
Egy hónapra 1 K 40 f
Negyedévre 4 K — f
Kiadóhivatal: Rökk Szilárd-u. 9.

Magyarság!

Demokrácia!!

Szabadelvűség

Harc a párturalom ellen.

Harc az erőszak ellen.

Kitűnő értesülések.
Modern, friss, elmés ujság!!

Bizunk a közönségben. • A közönség bizzék bennünk.

Tessék mutatványszámot kérni!

Tessék előfizetni! Tessék előfizetni!

Apró hirdetések.

A KOSUTH UTCZA 15 számú háznál egy bolthelység kiadó. Értekezhetni Dr. Kiós György ügyvédnél.

KÜLÖN BEJÁRATU, butorozott szoba Széc henyi-utca 20. számú háznál kiadó.

Állami-, megyei- és városi
tisztviselőknék!

Aki ezen körökből szabad ideje egy kis részének feláldozásával

számottevő

mellékkeresetet

akar magának biztosítani, közölje címét állása és kora megjelölésével:

„Mellékkereset 9350” sz. a.

Schwartz József

központi hirdető irodájához,
Budapest, V. Marokkai-utca 4-ik szám.

A dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1-2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.

gyógyszertárában
DEBRECZEN,
Főter 31. szám.

1 liter
Borhegyi borviz

8 krajczár,

mely kitűnő, üdítő egészséges ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utódai Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

**Hirlapelárusítók
felvételnek**

a „**Debreczen**” elárusítására
városi nyomdában,

városi keresztépület

Alkalmi vétel folytan

míg a készlethől tart — az alanti bámulatos olcsó árban ajánljuk a következőket:

Egés finom férfi ingek 1 forint 10 krtól.

Férfi és fiu kalapok 80 krtól.

Női, férfi és gyermek meleg öltő ruhák
45 krtól.

Gyönyörű téli és nyári blouzek, alsó é felső ruhák, kostümök, miederek, női é férfi bőrkeztük, 80 krtól.

Kitűnő minőségű férfi és női czipők, sár-czipők (kalosnik) eddig még nemlétezett olcsó árakon.

Valódi vászon női fehérneműek fél áron
Gallér 10 kr., kszelő 15 kr.

Szekely Jenő és Tsa utóda.

Piacz-utca 48.

10759. tkv.
1904.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság kö hirté teszi, hogy L hmaunn László végrehajtatónak Szabó G. bor végrehajtást sz védő elleni 131 kor. 46 fll. tők-követelés és jaru-tékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kr. törvényszék területén levő Debreczen város területén fekvő, a debreczeni 1970. sz. tjkvben + 1 rz. 2081. hrsz. a. felvett házastelkre a C) 15. sorsz alatt özv. Kovacs G. borné sz. Kállai Sára javára bekebelezett holgtartó haszonélvezeti jog épégben tartása mellett az ár erést 3718 koronában ezenel megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingat-lalra az 1905. évi január hó 26. napján délután 3 órakor a kir. törvényszék ar-verési termében a megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is, azonban 3000 koronánál kevesebb összegért eladni nem fog.

Ha azonban az ingatlan vételára 3000 koronát, mint a haszonélvezeti jog bejegyzését megelőző tehertelek fedezete szempontjából megállapított összeget meg nem üti, az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan a haszonélvezeti jog fenntartása nélkül a kitűzött határnapon újabban elárvereztetik.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok ecshárának 10%-át vagyis 371 kor. 80 fll. készpénzben, v. az 1881. XX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igaz á ügyminiszteri rend let 8. §-ában kijelölt óvadékképes ércéppap rban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpéznek a bíróságnal előleges elhelyenéséről kiállított szabályszerű elsmervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság.

Debreczen, 1904 október hó 21-én.

Román,
kir. tszéki bíró.

Mérnöki irodánkat

Debreczenben

Bank-palota, I., főlepcső, II. emelet 28.
szam alatt.

nyitottuk meg.

Sipos és Szász

okl. mérnökök.

Választási zászlók
tollak s jelvények
a leggyorsabban és legolcsóbban
„BOCSKAY”
zászlógyárnál,
Debreczen, Hunyadi-utca 5. sz.
Bejárat a Barna-utczáról.

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1905.